

Yttrande över utkast till Lagrådsremiss - skärpta krav i sfi, dnr 00053/2024

Beskrivning av ärendet

Lagrådsremissen innehåller förslag till ändringar i skollagen som innebär att kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) stärks.

Synpunkter

Arbetsmarknadsförvaltningens bedömning

Nedan följer förvaltningens bedömning utifrån valda avsnitt.

6.1 Kommunen ska upprätta en handlingsplan för sina insatser för att nå dem som har rätt till sfi

Enligt gällande regelverk har kommunen idag ett ansvar att nå invånare som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket och motivera dem att delta i sfi. Likt andra kommuner har Helsingborg fullgjort detta ansvar genom att tillhandahålla tryckt information på stadens hemsida och på olika platser i kommunen och i mindre utsträckning genomfört aktivt uppsökande verksamhet på individnivå. Om förslaget genomförs behöver förvaltningen utveckla befintligt arbetssätt och arbeta mer systematiskt med att nå ut till invånare med information om sfi och motivera till deltagande vilket bedöms medföra ökade kostnader för ökade resurser och administration. Likt lagrådsremissen bedömer förvaltningen att kommunerna själva måste definiera vad det innebär att arbeta uppsökande, hitta rutiner för det och anpassa sina insatser utifrån lokala förhållanden.

6.2 En elevs kunskaper ska bedömas

Arbetsmarknadsförvaltningen är positiv till att samtliga elever får sina kunskaper bedömda och kartlagda. I Helsingborgs stad har detta arbete redan påbörjats och det finns ett kartläggningsteam bestående av lärare, studie- och yrkesvägledare samt administrativ personal, som arbetar med att kartlägga nya elever som söker till sfi. Följande behöver dock tas i beaktan:

- Bedömning och kartläggning av en elevs kunskaper är resurskrävande.

För att uppnå en likvärdighet i landet avseende kartläggning och bedömning inför studier behöver alla kommuner avsätta resurser för detta.

Annars finns det risk att förändringen inte får avsedd effekt.

6.4 Rätten till sfi ska gälla i tre år

Förvaltningen instämmer i att det är positivt att det finns en borte gräns för hur länge en elev kan läsa sfi. En borte tidsgräns bedöms medföra att eleverna får större kraft i att använda tiden på sfi optimalt samt skapa fler incitament för de studerande att slutföra utbildningen och därmed lära sig svenska språket.

Förvaltningen bedömer dock att följande behöver tas i beaktan. En tidsgräns på tre år kan bli utmaning för elever med kort eller ingen skolbakgrund. En stor del av dessa elever behöver andra insatser än sfi vilket bedöms innebära större ansvar för kommunerna att införa språkstödande aktiviteter och därmed ökade kostnader för kommuner.

Förvaltningen ser positivt på att rätten till utbildning ska kunna förlängas med sex månader i taget men bedömer att kommunerna kan komma att göra olika tolkningar av särskilda skäl vilket bedöms leda till att det är inte blir enhetligt och medför risk för bristande likvärdighet.

En stor utmaning är också folkhögskolan som egen huvudman. Folkhögskolor får anordna utbildning som motsvarar sfi enligt samma regelverk som idag. Kommunen ersätter folkhögskolan för undervisningen. Med ny lagstiftning som föreslås i lagrådsremissen så får huvudman dvs kommunen ett stort ansvar att se till att elevernas kunskaper genom utbildningen bedöms likvärdigt både inför utbildningen, men även under utbildningen. Lagrådsremissens reglering om rätt till SFI under tre år innebär att bedömning av förlängning behöver ske likvärdigt. Arbetsmarknadsförvaltningen bedömer att det finns utmaningar avseende likvärdig bedömning av elevens kunskaper utifrån särskilda skäl i de fall eleven inte bedöms vara klar med sin utbildning på tre år avseende de elever som läser på Folkhögskolan. Kommunen som huvudman har ansvar att bevilja förlängning samtidigt som kommunen saknar insyn i undervisningen som sker på Folkhögskolan. SKR delar förvaltningens bedömning om att det finns utmaningar i denna del avseende att Folkhögskolan är en egen huvudman.

I KLIVA-utredningen konstaterades behov av kompetensutvecklande insatser för lärare för att öka likvärdigheten i sfi utbildningen.

Arbetsmarknadsförvaltningen bedömer att lärares och rektorers kompetens är avgörande för likvärdigheten i utbildning och bedömning av elevers kunskaper och färdigheter för att framgångsrikt kunna arbeta med att sfi undervisningen har en borte tidsgräns på 3 år och att eventuell förlängning ska bedömas likvärdigt.